

היום נלמד בעזרת ה':

## שבת דף קכה

קרומיות (= רצועות עץ דקות) שנפרדו ממחצלת ישנה מותר לטלטלם בשבת, משום שהמחצלת עצמה משמשת לכיסוי עפר המיועד לכסות בו צואה, וכמו כן אף הקרומיות ראויות לכסות בהן טינופת. (וראה תוס' ד"ה מחצלת).

שירי פרזמיות (= חתיכות בד שנשארו מטליות) אסור לטלטלן בשבת. אביי מבאר שמדובר שאין בהם ג' על ג' אצבעות, שכיון שאינן ראויות לא לעניים ולא לעשירים לכן אסורות בטלול.

## סוגיית תנור:

**שברי תנור ישן:** תנור שכבר הוסק, ושבריו קשים וראויים למלאכה.

**בית יד:** במשנה לקמן (בדף קכו): נחלקו האם מותר לטלטל כיסויי כלים שאין להם בית אחיזה.

התנורים בזמנם היו עשויים כמין קדרה גדולה ללא תחתית, והיו מושיבים אותם על הקרקע, ומדביקים טיט סביבם עד הקרקע לשמור את החום שלא יצא, וזה נקרא 'טפילה'.

אם נתן את התנור על פי הבור או הדות (= בור בחפירה והדות בבנין), ונתן אבן בין התנור לדופן הבור כדי שהתנור יוכל לעמוד באויר מעל הבור ולא יפול, **לדעת רבי יהודה** - אם הוא מסיק את האש בקרקע הבור והחום עולה למעלה לתנור כיון שהתנור קרוב לקרקע הבור, התנור טמא. ואם אין התנור ניסוק בהיסק הבור, אלא צריך להסיקו מבפנים כשאר תנורים, התנור טהור. **ולדעת רבנן** כיון שהתנור כבר הוסק הרי הוא טמא.

טעם מחלוקתם: נאמר בפסוק "וְכָל אֲשֶׁר יִפֹּל מִמִּבְלַתֶּם עָלָיו יִטְמָא **תנור** וְכִירִים יִתְּץ טְמָאִים הֵם וְטְמָאִים יְהִיּוּ לָכֶם", לדעת רבי יהודה תנור טמא הוא תנור ששיך לעשות בו

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

'נתיצה', דהיינו שהוא מחובר לקרקע (= 'נתיצה' שייכת בבניין מחובר לקרקע ו'שבירה' שייכת בדבר שאינו מחובר), ותנור זה שאינו קרוב לקרקע הבור ואינו ניסוק בהיסק הבור הרי הוא כבר מנותץ וטהור. ולדעת רבנן כיון שהפסוק כפל את דבריו - "וְטָמְאִים הֵם וְטָמְאִים יְהִי לָכֶם", אנו לומדים מכך שאפילו תנור שאינו מתוקן לגמרי טמא.

לדעת רב יהודה בשם שמואל מחלוקתם היא 'בהיסק ראשון', כלומר תנור שלא הוסק מעולם ועכשיו הוא הוסק לראשונה על פי הבור (= ההיסק הראשון עושה אותו 'כלי'), שרבי יהודה סובר שאינו נעשה 'כלי' בהיסק כזה, אבל 'בהיסק שני' כלומר שאם הסיקו בפעם הראשונה על גבי קרקע כשאר תנורים ואח"כ נטלו משם, הוא מודה לרבנן שאפילו אם הסיקו כשהוא תלוי בצואר גמל שהוא נשאר בטומאתו, עד שישבור אותו.

**טפקא:** רעפים, והיו מסיקים אותם ואופים עליהם. לדעת רבי יהודה (הסובר ששברי כלים צריך שיעשו מעין מלאכתם הראשונה כדי להתירם בטלטול) תנור שנשבר ומשתמשים בשבריו לאפייה כמו ב'טפקא', אסור לטלטלו בשבת, משום שאין זה מעין מלאכתו הראשונה, שהרי תנור אופים בו מבפנים (= מדביקים את הפת על דפנותיו מבפנים) וטפקא מבחוץ, בתנור הפת דבוקה בו מעומד ובטפקא היא שוכבת עליו.

**משנה:** האבן שהניחה בקירייה (= דלעת יבשה חלולה המיועדת לשאוב בה מים, ומניחים בה אבן להכביד אותה שלא תצוף על המים), אם היא קשורה יפה בקירייה ואינה נופלת מותר לשאוב בה מים בשבת, משום שהאבן נחשבת כחלק מהכלי, ואם היא לא קשורה יפה והיא נופלת אסור לשאוב בה מים בשבת, לפי שהיא נעשית בסיס לאבן האסורה בטלטול.

זמורה של גפן הקשורה בטפיח (= כלי ששואבים בו מים מהבור או המעיין) מותר למלאת בה מים בשבת, כיון שע"י הקשירה הזמורה נחשבת ל'כלי'.

לדעת רבי אליעזר - פקק החלון שהוא קשור בחבל ותלוי באויר ואינו נגרר על הקרקע, מותר לפקוק בו את החלון בשבת, ואם הוא נגרר על הקרקע אסור, משום שנראה כמוסיף על הבניין. דעת חכמים תבואר בגמרא.

(המשך בדף הבא ↓)

(המשך מדף קודם ↑)

**גמרא:** אבן המונחת על פי החבית (= חבית שבזמנם היתה כמו כד גדול), והוא רוצה להוציא יין מהחבית, מותר לו להטותה על צדה והאבן נופלת. בהמשך המשנה שם כתוב שאם החבית היתה מונחת בין החביות, והוא לא יכול להטותה שמא האבן תיפול על החבית שבצידה ותשבור אותה, מותר לו להגביה ולהטותה על צדה והאבן נופלת. רבי אמי אומר שההיתר להגביה הוא רק אם שכח את האבן על פי החבית, אבל אם הניחה שם נעשית החבית בסיס לאבן ואסור להגביה. רבי אסי אומר שאם הוא שכח את האבן עליו להטות את החבית על צידה כדי שהאבן תיפול, אבל אם הניחה שם מותר לו לטלטל את האבן בידי ממש, משום שהאבן נעשית ככיסוי לחבית.

טעם מחלוקתם: לדעת רבי אמי צריך 'מעשה' כדי להפוך את האבן ל'כלי', ולכן אבן שהניחה על החבית אסורה בטלטול. ולדעת רבי אסי לא צריך 'מעשה' ודי בכך שהניח את האבן על פי החבית כדי להחשיבה ל'כלי'.

**חריית של דקל** (= ענפי דקל) שחתכן כדי להשתמש בהן להסקה (ואז הם מוקצה בשבת) ואח"כ נמלך להשתמש בהן לישיבה עליהן, צריך לקשור אותן בערב שבת כדי להתירן בטלטול בשבת. רשב"ג אומר שאינו צריך לקשור. לכאורה משנתנו שאומרת שזמורה של גפן מותר למלאת בה מים בשבת רק אם היא קשורה בטפיח, אינה כרשב"ג. הגמרא מיישבת את המשנה אף לשיטת רשב"ג - שמדובר שהזמורה מחוברת עדיין לעץ (מתחת לגובה ג' טפחים שאז מותר להשתמש במחובר) ובזה אף רשב"ג מודה שצריך לקשור. רב אשי אומר שמדובר בזמורה תלושה, ומשום שאנו חוששים שמא היא תהיה ארוכה מידי והוא יבוא לקטום אותה, לכן עליו לקושרה מערב שבת שבכך הוא יבחין כבר אז האם היא ארוכה מידי.

**אהל עראי:** לפרוס מחצלת על ארבעה עמודים. **להוסיף על אהל ארעי:** שהתחיל לפרוס מחצלת על ארבעה עמודים מלפני שבת ויו"ט, אבל לא פרס את כולה ונשאר אויר מגולה, ולמחרת בשבת בא להוסיף ולפרוס את כולה.